

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

GIMNAZJUM PUBLICZNE

IM. JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

W DUBECZNI

ROK SZKOLNY 2016/2017

**Program profilaktyki jest uzupełnieniem
programu wychowawczego szkoły
i ukierunkowany jest na wszechstronny rozwój ucznia.**

I. PODSTAWA PRAWNA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

- 1.** Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe 2 kwietnia 1997 r.
- 2.** Konwencja o Prawach dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r., ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991 r.
- 3.** Program Polityki Prorodzinnej Państwa przyjęty w dniu 3 listopada 2000 r. przez Radę Ministrów.
- 4.** Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 1991 nr 95 poz. 425, z późn. zm.).
- 5.** Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2004 nr 64 poz.593, z późn. zm.).
- 6.** Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.1982 nr 35 poz. 230,z późn. zm).
- 7.** Ustawa z dnia 7 grudnia 2006r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. (Dz.U.2007 nr 7 poz. 48,z późn. zm).
- 8.** Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 1994 nr 111,poz. 535 ,z późn. zm.).
- 9.** Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów Tytoniowych (Dz. U. 1996 nr 10 poz.55,z późn. zm.).
- 10.** Statut Szkoły.
- 11.** Rządowy program na lata 2014- 2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”.
- 12.** Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 13.** Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 2006-2016.
- 14.** Rozporządzenie MEN z 18 sierpnia 2015r w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

II. SZKOŁA JEST MIEJSCEM PROFILAKTYKI PIERWSZORZĘDOWEJ, SKIEROWANEJ DO GRUPY NISKIEGO RYZYKA.

1. Szkoła realizuje działania profilaktyczne, które są dostosowane do potrzeb uczniów i środowiska.
2. Skuteczna profilaktyka wymaga zaangażowania nie tylko dzieci i młodzieży, ale także rodziców lub opiekunów, nauczyciele i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.
3. Profilaktyka pierwszorzędowa polega na promowaniu zdrowego stylu życia i zapobieganiu zagrożeniom, w szczególności na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z wymogami życia. Jej celem jest opóźnienie inicjacji lub zachęcanie do abstynencji.
4. Program profilaktyki szkolnej obejmuje działania podejmowane w trakcie realizacji programów nauczania i Programu Wychowawczego Gimnazjum Publicznego w Dubecznie.
5. Działalność profilaktyczna obejmuje działania z zakresu:
 - profilaktyki uniwersalnej, wspierającej wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia, ukierunkowanej na promocję zdrowia
 - profilaktyki selektywnej, wspierającej uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażeni na rozwój zachowań ryzykownych, mającej na celu zapobieganie ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez ucznia zachowań problemowych,
 - profilaktyki wskazującej, skierowanej do uczniów szczególnie zagrożonych z powodu używania środków odurzających, psychotropowych lub innych substancji psychoaktywnych.
6. Działania profilaktyczne powinny być systematyczne i spójne z innymi działaniami, szczególnie wychowawczymi i edukacyjnymi w kształtowaniu dobrego klimatu w szkole, który stanowi ważny czynnik chroniący, poprzez budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli i rodziców, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami i nauczycielami.

III. ZASADY ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. Bezpieczeństwo uczniów:

- respektowanie podmiotowości uczniów, kształtowanie właściwego klimatu w szkole;
- poszanowanie ich godności i indywidualności;
- ochrona prywatności i zapewnienie dyskrecji;
- uwzględnianie wieku uczniów;
- uwzględnianie systemu wartości i stopnia wrażliwości uczniów;

2. Adekwatność oddziaływań:

- działania profilaktyczne będą maksymalnie dostosowane do potrzeb i problemów uczniów oraz będą mieć konkretnych adresatów oraz aktualizowanie zgodne z zasadami współczesnej nauki i literatury.

3. Skuteczność:

- działania powinny być zgodne z aktualnym stanem wiedzy z dziedziny, której dotyczą;
- działania powinny wykorzystywać wiedzę dotyczącą sprawdzonych strategii i metod działania;
- podejmowane działania powinny uwzględniać wiedzę z zakresu psychologii rozwojowej;

4. Rzetelność:

- informacje powinny być rzetelne i dostosowane do rozwoju intelektualnego, emocjonalnego i społecznego uczniów, do ich możliwości percepcyjnych;
- informacje przekazywane uczniom powinny uwzględniać poziom posiadanej wiedzy. Nie powinny wykraczać poza poziom posiadanej wiedzy, aby nie podsuwały pomysłów na niepożądane zachowania.
- diagnozowanie, obserwowanie uczniów;

5. Głębokość i czas trwania:

- Szkolny Program Profilaktyki oparty jest o koncepcję czynników ryzyka i czynników chroniących, obserwacje i diagnozę nauczycieli oraz wychowawców i innych pracowników szkoły przy współpracy z rodzicami.
- działania profilaktyczne zintegrowane są z Programem Wychowawczym Szkoły i Klasowymi Programami Wychowawców.
- czas trwania oddziaływań i ich intensywność zależne są od zdiagnozowanych zagrożeń w naszej szkole. Prowadzone są na wszystkich lekcjach i przerwach, zajęciach dodatkowych, wycieczkach i wyjściach ze szkoły, mają charakter powszechny i długotrwały.

IV. DIAGNOZA ŚRODOWISKA

1. Diagnoza dotyczy wstępnego rozpoznania problemów:

- Szkoły
- Zespołów klasowych
- Uczniów
- Rodziców
- Środowiska lokalnego

2. Narzędziami diagnozy w szkole były:

- Obserwacja
- Rozmowy z rodzicami, wychowawcami i nauczycielami.
- Analiza relacji interpersonalnych w klasach
- Analiza dokumentów (zespoły wychowawcze, Rada Pedagogiczna)
- Analiza wyników nauczania
- Zespoły wyrównawcze (wycieczki, wyjścia z klasą, rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami)

3. Przeprowadzona diagnoza wykazała, że problemami wychowawczymi w szkole, które zaliczamy do CZYNNIKÓW RYZYKA są:

- wagary i spóźnienia na lekcje
- agresja w stosunku do uczniów i nauczycieli
- palenie papierosów, spożywanie alkoholu, używanie narkotyków
- używanie wulgarnego słownictwa, brak kultury osobistej
- niszczenie sprzętu w szkole
- niska motywacja do nauki,
- cyberprzemoc,
- wymuszenia i kradzieże,
- strach przed nauczycielami i przedmiotami,
- chęć zwrócenia na siebie uwagi poprzez zmianę wyglądu.

4. Przyczyny zachowań problemowych podejmowanych przez uczniów tkwią w:

- niezaspokojonych potrzebach psychicznych
- niskim poczuciu własnej wartości
- braku umiejętności radzenia sobie z sytuacjami trudnymi
- środowisku, w jakim wychowuje się dziecko

- braku motywacji do nauki
- braku poczucia bezpieczeństwa.

CZYNNIKI CHRONIĄCE:

- Silna więź emocjonalna ucznia z rodziną, szkołą, nauczycielami, wychowawcą i grupą rówieśniczą.
- Zainteresowanie nauką i własnym rozwojem, budzenie ciekawości poznawczej.
- Odwoływanie się do sfery duchowej uczniów, do rozwoju moralnego, wartościowania myśli i zachowań
- Respektowanie norm i wartości społecznych -ukazywanie młodzieży jasnych zasad zachowania i konsekwentnego wychowania.
- Działalność uczniów w szkolnych kolach zainteresowań oraz w różnych organizacjach pozaszkolnych.
- Działalność na rzecz wolontariatu.

V. CELE PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO

1. Wspomaganie zdrowego rozwoju psychicznego dzieci i młodzieży;
2. Aktywizacja środowiska szkolnego w zakresie oddziaływań profilaktycznych;
3. Promowanie umiejętności i zachowań umożliwiających zdrowy styl życia;
4. Wspieranie rodziców w procesie wychowania.
5. Świadomość skutków i konsekwencji wynikających z zażywania narkotyków.
6. Budowanie właściwych relacji w grupie rówieśników.
7. Współtworzenie właściwego klimatu w szkole.

VI. ODDZIAŁYWANIA PROFILAKTYCZNE

Lp.	Czynnik i ryzyka	Czynniki chroniące i strategie działania	Termin realizacji	Odpowiedzialni
1.	WAGARY I SPÓZNIENIA NA LEKCJE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stały kontakt nauczycieli, wychowawców z rodzicami, ▪ przepływ informacji w zespole nauczycieli uczących, ▪ pomoc uczniom w nauce (konsultacje, zaj. dydaktyczno-wyrównawcze, pomoc koleżeńska), ▪ motywowanie i zachęcanie uczniów do pokonywania trudności, chwalenie uczniów, za drobne osiągnięcia, ▪ zachęcanie uczniów do udziału w zajęciach pozalekcyjnych, kołach zainteresowań, ▪ rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych, ▪ zapoznanie uczniów i rodziców z treściami Statutu Szkoły dotyczącymi praw i obowiązków ucznia, zasad usprawiedliwiania nieobecności oraz systemem kar i nagród , ▪ kontrola obecności uczniów w szkole- reagowanie w sytuacji nieobecności oraz spóźnień na zajęcia. Rzetelne wpisywanie spóźnień na każdej lekcji. ▪ nagradzanie uczniów na zakończenie roku szkolnego za 100% frekwencję dyplomem i nagrodą rzeczową. 	Cały rok	Nauczyciele uczący, wychowawcy, uczniowie, rodzice, dyrekcja szkoły, pedagog.
2.	AGRESJA W STOSUNKU DO UCZNIÓW I NAUCZYCIELI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przestrzeganie przez nauczycieli systemu kar i nagród ujętego w Statucie Szkoły. – reagowanie na przejawy niewłaściwego zachowania również poza szkołą, uwzględnianie tego przy ocenie z zachowania, ▪ zajęcia z uczniami dotyczące metod radzenia sobie z agresją i negatywnymi emocjami- uczenie asertywności, ▪ zajęcia na temat radzenia sobie w sytuacjach stresowych, ▪ organizowanie imprez wycieczek, rajdów integrujących całą społeczność szkolną, włączanie uczniów z niepełnosprawnością, ▪ stały kontakt nauczycieli, wychowawców z domem rodzinnym, w szczególnych przypadkach z Policją i Sądem Rodzinnym, ▪ objęcie opieką psychologiczną i pedagogiczną uczniów z trudnościami w sferze społecznej w formie indywidualnej lub grupowych spotkań, ▪ nagradzanie uczniów szczególnie wyróżniających się dobrym zachowaniem i zaangażowaniem w działania na rzecz klasy i szkoły, np. podczas apeli, uroczystości, zakończenia roku szkolnego, ▪ w szkole organizowane są zajęcia antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność szkolną poprzez warsztaty, lekcje, projekcje filmów, 	Cały rok, w miarę potrzeb w indywidualnych przypadkach	Nauczyciele uczący, wychowawcy, uczniowie, rodzice, dyrekcja szkoły, pedagog, inni pracownicy szkoły.

3.	AUTOAGRESJA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zajęcia dla uczniów dot. umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, uczenie rozładowywania napięcia emocjonalnego w sposób zdrowy, akceptowany społecznie, ▪ objęcie uczniów wsparciem psychologicznym, ▪ współpraca z PPP, GOPS, Policją, ▪ współdziałanie wszystkich nauczycieli oraz innych pracowników szkoły, ▪ wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie zachowań prozdrowotnych i prospołecznych – niwelowanie zagrożeń związanych z autoagresją, 	Cały rok	Wychowawcy, nauczyciele, dyrektor, pedagog
4.	CYBERPRZEMOC	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dostarczanie uczniom wiedzy ich umiejętności posługiwania się technologią komunikacyjną, uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z użytkowania internetu oraz konsekwencji płynących z niewłaściwego jego wykorzystania- zajęcia dla uczniów, ▪ spotkania dla rodziców poruszające problem cyberprzemocy przy udziale specjalistów – przygotowanie materiałów informacyjnych, wskazanie placówek pomocowych, ▪ wsparcie dla ewentualnych ofiar przemocy- zajęcia z psychologiem, pedagogiem, współpraca z PPP (monitorowanie sytuacji ucznia), ▪ działania wobec sprawców przemocy- rozmowy z uczniem, powiadomienie rodziców, zastosowanie konsekwencji, objęcie ucznia opieką psychologiczno- pedagogiczną- praca nad zmianą postawy ucznia, 	Cały rok	Nauczyciel informatyki, wychowawcy, dyrektor
5.	PALENIE PAPIEROSÓW, PICIE ALKOHOLU, UŻYWANIE NARKOTYKÓW, ŚRODKÓW ODUŻAJĄCYCH	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przeprowadzenie zajęć warsztatowych z profilaktyki antyalkoholowej i antynikotynowej, ▪ współpraca ze specjalistami w zakresie profilaktyki uzależnień, zapraszanie na spotkania i zajęcia z uczniami i rodzicami, ▪ realizowanie tematów związanych z wychowaniem prozdrowotnym podczas wszystkich lekcji, ▪ organizowanie, udział uczniów w konkursach o tematyce prozdrowotnej, ▪ przygotowanie plakatów i gazetek w klasach dotyczących szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu, używania narkotyków i dopalaczy, ▪ gromadzenie materiałów w bibliotece dotyczących nowoczesnych środków dydaktycznych nt. uzależnień, ▪ wzmożona kontrola nauczycieli podczas przerw między lekcjami, monitoring wizyjny, ▪ pozyskanie do współpracy w zakresie profilaktyki uzależnień rodziców uczniów, pracowników PPP, specjalistów, przedstawicieli policji, ▪ organizowanie dla uczniów i rodziców spotkań na temat procedur postępowania i metod współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją, ▪ poszerzanie wiedzy rodziców, opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, a także kształtowanie umiejętności psychologicznych i społecznych, ▪ procedury postępowania w sytuacjach naruszania regulaminów szkolnych-przypomnienie uczniom i nauczycielom, 	Cały rok	Nauczyciele uczący, wychowawcy, uczniowie, rodzice, dyrekcja szkoły, pedagog, specjaliści

6.	UŻYWANIE WULGARNEGO SŁOWNICTWA, NISKI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przeprowadzenie obowiązkowych zajęć wychowawczych integrujących zespoły klasowe, ▪ poruszanie na lekcjach wychowawczych i innych spraw dotyczących tolerancji, ▪ informowanie rodziców o niewłaściwych zachowaniach uczniów, ponoszenie przez uczniów konsekwencji niewłaściwego zachowania przyjętych w Statucie Szkoły, ▪ przed wyjściami ze szkoły, wyjazdami pogadanki nt. właściwego zachowania, ▪ włączanie uczniów do prac dodatkowych na rzecz klasy, szkoły, środowiska lokalnego, 	Cały rok	Pedagog, wychowawcy, nauczyciele, inni pracownicy szkoły
7.	NISZCZENIE SPRZĘTU SZKOLNEGO	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kształtowanie postawy poszanowania prawa, przestrzeganie norm poprzez pogadanki, konkursy, ▪ egzekwowanie norm postępowania wobec osób niszczących sprzęt w szkole, ▪ informowanie rodziców o przejawach niszczenia mienia w szkole, ▪ poinformowanie rodziców i uczniów o prawnych skutkach wynikających ze zniszczenia sprzętu szkolnego, ▪ zaangażowanie uczniów do prac na rzecz szkoły, klasy, 	Cały rok	Wychowawcy, nauczyciele, inni pracownicy szkoły
8.	NISKA MOTYWACJA DO NAUKI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pobudzanie, zachęcanie uczniów do nauki przez stosowanie aktywnych metod pracy, ▪ organizowanie dla uczniów zajęć wzmacniających samoocenę, ▪ rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez stworzenie szerokiej oferty zajęć dodatkowych i rozwijających zainteresowań, ▪ indywidualizacja procesu nauczania i oceniania w stosunku do uczniów (wzmacnianie, motywowanie do pokonywanie trudności), ▪ wyposażenie rodziców w wiedzę dot. powodzeń dydaktycznych oraz sposobów pracy z uczniem w domu, udzielanie porad i konsultacji dla rodziców, ▪ konsekwentne przestrzeganie zaleceń PPP, dostosowania dla uczniów, ▪ organizowanie konkursów, zachęcanie uczniów do udziału w nich, organizowanie wycieczek, rajdów integrujących społeczność szkolną, ▪ pomoc w nauce dla uczniów z trudnościami poprzez zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze w formie indywidualnej lub grupowej, organizowanie pomocy koleżeńskiej, ▪ organizowanie spotkań z absolwentami naszego gimnazjum celem uświadomienia obciążeń nauką, ▪ budowanie oferty zajęć dodatkowych w oparciu o zainteresowania zgłaszane przez uczniów, ▪ podkreślanie mocnych stron ucznia, chwalenie za każdy nawet drobny sukces, ▪ wskazywanie na sensowność uczenia się przez całe życie. 	Cały rok	Wychowawcy, nauczyciele, dyrektor, pedagog

VII. EFEKTY PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO

Spodziewane efekty podejmowanych działań w zakresie profilaktyki:

1. UCZNIOWIE

Zmiany w postawach, wiedzy i zachowaniu:

- nabycie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych środkach odurzających,
- nabycie umiejętności dbania o własne bezpieczeństwo,
- zdobycie wiedzy na temat skutków prawnych i społecznych używania środków odurzających,
- umiejętne radzenie sobie w sytuacjach zetknięcia się z przemocą i uzależnieniami,
- nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- zacieśnienie więzi ze szkołą.
- podniesienie poczucia bezpieczeństwa,
- zwiększenie aktywności,
- zmniejszenie zachowań ryzykownych,
- podniesienie aktywności uczniów w działaniach szkolnych i pozaszkolnych,
- poprawa relacji w środowisku szkolnym.

2. RODZICE

- poszerzenie wiedzy dotyczącej prawidłowości rozwoju dziecka,
- poszerzenie wiedzy na temat zagrożeń w środowisku lokalnym,
- rozbudzenie czujności rodziców dotyczącej zażywania środków zmieniających świadomość,
- wyposażenie w materiały edukacyjne i informacyjne o uzależnieniach i zdrowym stylu życia.

3. NAUCZYCIELE

- poszerzenie wiedzy i umiejętności w zakresie wspierania zdrowotnego rozwoju psychicznego uczniów.
- zaktywizowanie nauczycieli na rzecz podejmowania oddziaływań o charakterze profilaktycznym.
- udoskonalenie współpracy pomiędzy różnymi grupami społeczności szkolnej i lokalnej.
- podniesienie jakości pracy szkoły,
- zwiększenie bezpieczeństwa w szkole.

VIII UWAGI KOŃCOWE

1. Szkolny Program Profilaktyki będzie podlegał ewaluacji, przeprowadzanej pod koniec każdego roku szkolnego.
2. Wnioski wdrażamy do realizacji w kolejnym roku szkolnym.
3. Szkolny Program Profilaktyki został zatwierdzony na zebraniu Rady Pedagogicznej w dniu 26 września 2016r.
4. Szkolny Program Profilaktyki został zaopiniowany przez Radę Rodziców w dniu 29 września 2016r.